

4 DIV OEFENDE OP TANKSCHIETTERREIN TE HOHNE



DREUNEND, barre bruine stofwolken opwaaiend, kwamen de Centurions van het A-eskadron van 101 Tankbat op hoogte 116 af, de zogenaamde „Hitlerheuvel”, een dominerend punt in dit kale deel van het NATO-tankschietterrein te Hohne.

Infanterie, de C-compagnie van 42 Bat. Limburgse Jagers, beschermd door een rookgordijn, stormde schietend uit alle beschikbare wapens achter de stalen kolossen over het geaccidenteerde terrein en dwong de vijand — commando's en tanks van 102 Verkbat — tot de terugtocht.

Op de top van een der heuvels sloeg generaal majoor J. H. Heimel, commandant 4 Div. zijn mannen gade en hij knikte tevreden toen het bataljon na deze weerstand te hebben overwonnen, snel oprukte om een bruggehoofd over de „Hohe Bach” te vormen, een der vele riviertjes in dit merkwaardig oefengebied.

EEN groot deel van de 4e Divisie was vrijdag 5 oktober uit de vredesgarnizoenen naar Duitsland verplaatst. Dit massale transport, omvattende ruim 4000 man in 750 voertuigen, vond plaats langs twee routes, resp. over Coevorden en Hengelo. Het geschiedde vrijwel zonder enige stagnatie van betekenis en... stipt op tijd. Op de minuut af kwamen de eenheden de voor hen bestemde bivakplaatsen binnenrijden! Het (voor onze begrippen) enorm grote Nato-tankschietterrein te Hohne (omtrek 30 km, breedte 20 km, lengte 15 km), waar gedurende elf maanden van het jaar de cavalerie van vele Nato-landen zich bij dag en nacht kan uitleven, wordt gedurende één maand verboden voor alle schietoefeningen met scherp. Dan gaat men de wegen herstellen, de diepste kuilen worden dichtgegooid, de waterafvoer verbeterd, kortom het terrein krijgt een degelijke onderhoudsbeurt. Gedurende die tijd mogen hier wel oefeningen gehouden worden, maar



Generaal-majoor Heimel (tweede van rechts) slaat de oefeningen gade

Samenwerking infanterie-tanks tot in de perfectie

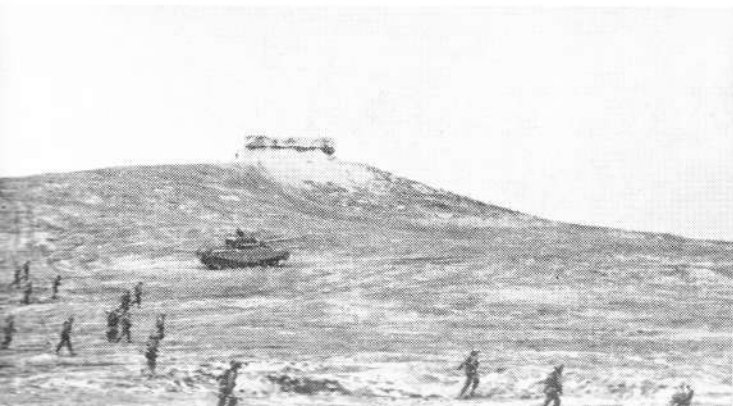
schieten met scherp is uitgesloten. Van deze unieke gelegenheid om niet alleen bataljons, maar zelfs brigades tegen elkaar in het veld te brengen, heeft onze legerleiding graag gebruik gemaakt.

Eerst de 13 en 41 Painfbrig van 4 Div, daarna de 43 Painfbrig van 1 Div hebben hier tot begin november volop de ruimte gehad. Samenwerking tussen infanterie en tanks, agressiviteit, snelheid, het gevecht bij nacht en het snel organiseren van de anti-tank verdediging stonden daarbij op de voorgrond.

Bij prachtig weer vertrokken de onderdelen van 4 Div naar het Duitse oefenterrein en prachtig weer is het vrijwel de gehele drieweekse periode gebleven. Toen door de aanhoudende zonneschijn een stofplaag mensen en materieel begon te teisteren, kwamen enkele weldadig aandoende regenbuitjes omlaag, die het natuurlijk evenwicht herstelden.

Zo werd het bivakkeren rond het oefenterrein bijna tot een genoegen, tot een sportief kamperen-op-rijkskosten, ware het niet, dat alle onderdelen een oefenprogramma kregen af te werken, dat zeer veel van het uithoudingsvermogen der militairen vergde. Ook 101 Tankbat en eenheden van de in Duitsland gelegerde Lichte Brigade kwamen hierbij onder de bevelen van de divisie-commandant te staan.

Het aanvalsdoel wordt doorschreden



Herstel van tank-camouflage



Schoon schip

BEGONNEN werd met een gezamenlijke oefening „schoon schip”, welke ten doel had, de talrijke nog in het terrein aanwezige ongesprongen granaten op te sporen en van een duidelijk waarneembaar merkteken te voorzien.

Honderden van deze gevaarlijke resten werden op deze wijze gelokaliseerd.

En daarna kon dan het oefenprogramma worden afgewerkt, waarbij in de eerste volle week de nadruk lag op de compagnie- en eskadronsoefeningen. De infanterie beoefende de nachtaanval, het gevecht in bossen, bestrijding en toepassing van infiltraties en kwam ook regelmatig met of tegen tankeskadrons te velde. Zeer interessant was een nachtaanval van een tankeskadron, waarbij van infrarood apparatuur werd gebruik gemaakt.

In de tweede week kwamen de bataljons-oefeningen aan de beurt, die elk anderhalf tot twee dagen in beslag namen. Zeer gevarieerd van opzet, met toepassing van atoomwapens, met gemotoriseerde opmarsen bij duisternis, met aanvallen bij dagaanbreken, met verdediging bij dag en nacht, boden zij de infanterie, de tanks, de mannen van verkennings- en pionierscieën en van het geneeskundig bataljon volop de gelegenheid in de praktijk te tonen wat zij waard waren.

In de derde en laatste week kwamen dan de twee brigades „au grand complet” (want ook twee afdelingen artillerie, 12 en 41 Afdva, waren in het laatst van de tweede week naar Hohne gemarcheerd) tegen elkaar in het geweer. Aan de beide commandanten, kolonel J. H. W. Nix (13 Painbrig) en kolonel J. A. Wynekes (42 Painbrig) was daarbij alle vrijheid tot eigen initiatief gelaten, geen tevoren opgesteld draaiboek belemmerde hen in hun tactische beslissingen.

Het werd een zeer levendige driedaagse strijd, waarbij de (blauwe) 13e Brigade uit het noorden komend de (groene) 41e Brigade terugdrong o.a. door de snelle bezetting van het wegenknooppunt Mackenthun. Maar een tegenaanval van de mannen van kolonel Wynekes bracht de nodige opluchting. Dat de tanks van tankbats en verkenningsbat en de afdelingen artillerie zich daarbij behoorlijk lieten gelden, ligt voor de hand. Ook de 2e dag, toen de brigade van kolonel Nix de bij ieder bekende Goldbockenberg veroverde, bracht volop actie en tegenactie, waarbij de Hohe Bach door de Centurions van 103 Verkbat bij verrassing werd overschreden.

Op de derde en laatste dag, toen ook het A-wapen werd ingeschakeld, moesten de blauwen weer wijken en daarmee kwam dan het einde van een agressieve, zeer bewegelijke strijd, waarbij duizenden militairen actief waren betrokken. Zowel de Staatssecretaris van Defensie, Zijne Exc. M. R. H. Calmeyer, als de Chef van de Generale Staf, luit.-generaal A. V. van den Wall Bake, woonden een deel van de manoeuvres bij en toonden zich buitengewoon tevreden over hetgeen door beide brigades werd gepresteerd.

Vervanging van een drukgroep bij de YA 328. Links sld. v. d. Weerd, rechts sld. Verbaas



WILDE ZWIJNEN IN DE BIVAKS

NAAR voedsel zoekende wilde zwijnen veroorzaakten, de bivaks binnendringend, allerlei wild-west taserelen, waarbij beurtelings militairen achter zwijnen aanzaten en woedende zwijnen militairen opjoegen.

Een argeloos op de latrine zittende soldaat zag zich plotseling de schoenen besnuffeld door een uit de kluiten gewassen exemplaar, dat onheilspellend knorrend weer verdween. De kok die 's morgens vroeg een zwijntje in een betonnen afvoerbak ontdekte en dit met één klap rijp voor de braadpan wilde maken, raakte slechts het staartstuk en zag zijn jachtbuit kwaad grommend in het struikgewas verdwijnen. Anderen maakten ware valkuilen, met verleidelijk voedsel op de diepe bodem. Steevast waren 's morgens de etenswaren verdwenen, maar de zwijntjes eveneens. Een soldaat, die laat in de nacht thuiskwam, vertelde dat hij bij zo'n kuil twee zwijnen had gezien. De een hing voorover in het gat zich te goed te doen en werd door de andere bij de achterpoten vastgehouden. Later wisselden ze om, zeide de soldaat nog, maar niemand geloofde hem. Twee militairen renden bij de achtervolging van weer een ander wild zwijn met de koppen in een volleybalnet, waardoor de jacht eveneens een ontijdig einde vond!

De tijd goed gebruikt

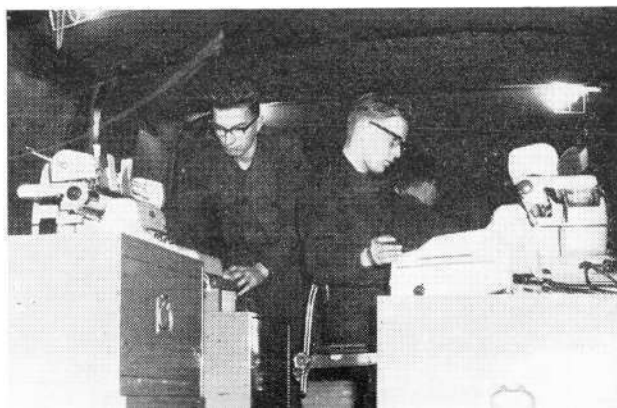
UIT het bovenstaande zal het iedereen duidelijk zijn, dat 4 Div met de tijd heeft gewoekerd. Er werd zeer veel van het moreel, het uithoudingsvermogen en de militaire vaardigheid van de militairen, van hoog tot laag, gevergd. Maar zowel generaal-majoor Heimel als zijn chef van de staf, kolonel H. A. Thoonsen, bleken tevreden over hetgeen in deze drie weken werd gepresteerd. En ook Jan Soldaat zal zonder twijfel aan deze manoeuvres goede herinneringen bewaren, dank zij het zeldzaam mooie herfstweer. Die goede gezondheid kwam vooral tot uiting in de diverse vaak heel mooi gelegene bivaks, die men met groot improvisatievermogen steeds gezelliger en aantrekkelijker maakte.

Toch hebben de mannen van 4 Div het allerminst cadeau gekregen, daar op die onafzienbare moerassige vlakten, vrij steile heuvels en soms ondoordringbare bossen van het tankschietterrein. Dag en dag waren zij in touw, nu eens stug sjouwend naar een nog ver verwijderd doel, dan weer in de jeep razend door het mulle zand, of urenlang wachtend in de schuttersputjes op een vijand die maar niet komen wilde. In de door Centurions opgeworpen, door alles heendringende stofwolken, die een rookgordijn overbodig maakten, worstelden zij zich voorwaarts bij de beslissende aanval, om als het aanvalsdoel genomen was, weer verder te trekken, nieuwe actie tegemoet. Het ruige leven van de infanterist....

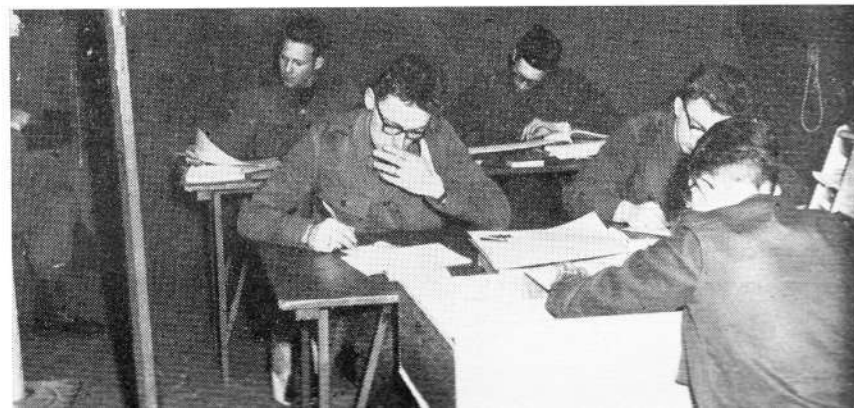
Bij de verzorgende eenheden

LANGS de rand van het oefenterrein lagen de bivaks en werkplaatsen van de verzorgende eenheden, die eveneens een belangrijk aandeel hadden in de goede gang van zaken. Luitenant-kolonel A. G.

Militairen van 11 TD-bat achter de Saldo-Quick machines



Druk administratief werk in de bevoorradings tent bij 11 TD-bat





Overzicht van de verbandplaats van 41 Gnkbat



Chinese kool (door de soldaten als camouflagenetten betiteld!) gereed voor inladen bij de verdeelplaats 11 Intcie

A. Vermeulen, commandant 11 TD-bat, vertelde ons dat zowel bij de achtercompagnie als bij de twee voorpelotons (een bij elke brigade) minder 3e echelons herstelwerk werd aangebracht dan normaal. In hoofdzaak werden tankreparaties verricht, maar tanks werden dan ook zeer intensief gebruikt. Overigens lag ook hier te velde weer de nadruk op het voorkomen van reparaties door inspectieploegen op de weg en reizende advies- en assistentie-teams, die op onregelde tijden bij de onderdelen binnenvielen voor een grondige controle. Hoewel hier en daar wel eens een ongerechtigheid werd ontdekt, was overste Vermeulen van mening, dat de troep in het algemeen het materieel goed onderhoudt.

Overal waar wij rondneusden was men aan het werk, net als in Grave: de monteurs, de plaatwerkers, de lassers, de zeilmakers, de mannen in de bevoorradings tent en achter de moderne Saldo Quickmachines, waar alle administratieve gegevens mechanisch werden verwerkt.

Een bijzonder mooi gelegen bivak was dat van 11 Intcie. Hier spraken wij met de divisie intendant-officier, luitenant-kolonel M. T. W. Bonneur en de commandant van 11 Intcie, kapitein W. J. Esseveld. Wij hoorden dat de divisie te velde dagelijks onder meer 3650 kg aardappelen (exportkwaliteit) naar binnen werkte, 3000 kg brood, 630 kg (bevroren) vlees, 4600 liter melk en verder evenredige hoeveelheden groente, fruit, broodbeleg enz. De meeste artikelen werden uit Nederland opgevoerd, enkele in Duitsland aangekocht, zoals brood, melk en fruit. Vlak naast de verdeelplaats, waar elke dag de onderdelen hun levensmiddelen en benzine kwamen halen, vonden wij ook de mannen van de Veldpost, die daar de handen meer dan vol hadden aan zakken met post naar en uit Nederland. Het waren sgt. Looise en de soldaten Baselmans, Jacobs en Tangenberg, allen in het burgerleven werkzaam bij de PTT (of werkzaam geweest, want sgt Looise is nu

KVV-er) en dus niet gauw uit het veld geslagen wat postale puzzels betreft.

Verbandplaats in klein formaat

HET 41 Geneeskundig bat, van luitenant-kolonel-arts M. B. Bloch was met uitzondering van een detachement bij de Lichte Brigade eveneens te velde. Het bataljon werd zoveel mogelijk bij de oefeningen ingeschakeld. Tijdens de bataljonsoefeningen werden twee verzamelplaatsen ingericht, terwijl het formeren van marsgewonden-verzamelplaatsen werd beoefend. Hier werden de militairen die tijdens de opmars gewond verklaard werden verzameld om later met de gewondenjeeps naar de verzamelplaats te worden afgevoerd.

Tijdens de grote oefening der beide brigades werd achter de 13 Painbrig een geneeskundige compagnie nieuwe stijl gevormd, waarin het verzamelen, afvoeren en verplegen der gewonden in één compagnie was verenigd. De brigade werd daardoor op geneeskundig gebied geheel zelfstandig.

Niet ver van het TD-bivak wezen de pijlen met het rode kruis naar een onder leiding van majoor-arts J. A. Droog ingerichte verbandplaats-op-kleine-schaal, waar de werkelijke zieken en gewonden van de oefenende divisie konden worden verzorgd. Rekening houdende met een op de praktijk gegronde gemiddelde sterkte van 35 patiënten waren vier grote hospitaaltenten opgezet. In een daarvan vond de poliklinische behandeling plaats, was een laboratorium ingericht en ook de tandarts kon er zijn dagelijkse arbeid verrichten. Twee tenten waren, elk met 20 bedden, als ziekenverblijf ingericht, de vierde tent diende als apotheek en voorraadschuur.

De mannen van het 41 Verbindingsbat verzorgden intern alle verbandingen waar-

bij intussen, dank zij het gebruik van de straalzender, niet meer als vroeger eindeloze kilometers kabel behoeften te worden uitgelegd. Het verbindingscentrum der divisie kwam in het verzorgingsgebied volledig in bedrijf, dank zij het feit, dat de logistieke troepen eveneens te velde waren. Bij de grote brigade-oefeningen kregen beide brigades een verbindingsetachment mee te velde.

Nog vele anderen waren er, die het divisie-apparaat feilloos deden draaien: de mannen van de 41 Marcie, van het 298 Squadron lichte vliegtuigen, van de Cadi, van de Welzijnszorg, van de sectie Voorlichting.

Zoals steeds gaf kapitein Zweedijk, geassisteerd door sgt Elzenga, een dagelijks bulletin uit, „De Vierpost“, de voorpost van het divisieblad „De Vier“ te velde, bevattende zowel het actuele wereldnieuws als de laatste berichten omtrent de manoeuvres van 4 Div. Ook liet hij in het stafkwartier der divisie een publicatiebord inrichten met interessante kranteknipfels, waarvoor steeds veel belangstelling bestond.

In de laatste week van oktober keerden alle onderdelen terug naar de vredesgarнизoenen, met uitzondering van 42 Painbat, 11 en 41 Tankbat, die werden ingeschakeld bij de hierna volgende oefeningen van eenheden der 1e Divisie 7 december (in hoofdzaak 43 Painbrig), welke tot 4 november voortduurden. Op 5 november maakten ook deze troepen de terugreis naar Nederland.

R.

Militaire vogeltentoonstelling

Op zaterdag 5 en zondag 6 januari 1963 zal in de manschappenkantine van de legerplaats Schaarsbergen (Oranjekazerne) een vogeltentoonstelling worden gehouden. Deze tentoonstelling, tevens wedstrijd, is opgesteld voor alle militairen van alle krijgsmachtonderdelen, ongeacht hun rang of stand. De tentoonstelling staat onder auspiciën van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (Bonds-bureau Cromwielstraat 14, te Bergen op Zoom) met medewerking van Welzijnszorg en O.S.O., die ook een aantal prijzen voor deze tentoonstelling ter beschikking stelden. Om te kunnen inzenden, heeft men geen lid te zijn van de Ned. Bond van Vogelliefhebbers. Men zal slechts moeten kunnen aantonen dat men militair is. Ingezonden kunnen worden kanaries, tropische vogels, parkieten (groot en klein), wildzang (voor zover kan worden voldaan aan de daartoe door de wet gestelde eisen) en bastaarden.

Het inschrijfgeld bedraagt f 0,50 per ingezonden nummer.

Verdere verzoeken om inlichtingen en aanvragen om toezending van inschrijfformulieren en tentoonstellingsreglement kunnen worden gedaan aan de T.T.-secretaris, Adj. J. v. d. Weg, Vaste Kampstaf, Gebouw B, Kamer 10, Oranjekazerne, Schaarsbergen.

Het is de bedoeling deze tentoonstelling te laten uitgroeien tot een jaarlijks terugkerend evenement.



Spelletje schaak in een der ziekenverblijven